

LETNIK I., ŠTEVILKA 2

Ž A L S K I FILATELIST

Zimska razglednica Žalca, izdelek Reklamservisa iz leta 1963

December 2023

Urednikova beseda

Odzivi na našo prvo številko društvenega glasila *Žalski filatelist* so bili dobri, zato nadaljujemo z zastavljenim delom. Javilo se je tudi nekaj filatelistov, ki niso iz Žalca ali okolice, z željo po pridobitvi enega izvoda našega glasila. Upam, da jih nismo razočarali z vsebino. Se pa seveda priporočam za ideje, kaj vse bi lahko objavili v našem glasilu, zato vas vabim, da kaj sporočite.

Sicer pa vam želim obilo filatelističnega veselja ob našem hobiju, v prazničnem decembru pa vse dobro tudi v prihajajočem novem letu!

Vaš urednik Veni Ferant

~~~~~ Savinja nas povezuje ~~~~~

V torek, 6. junija 2023, smo v avli Doma II. slovenskega tabora v Žalcu uspešno izpeljali letošnji največji projekt, ki smo ga napovedali v prejšnji številki. S filatelističnim krožkom na I. OŠ Žalec sva z mentorico Barbaro Jevšnik v preteklem šolskem letu uspela vzpostaviti delo krožka, ki je zaradi korone prejšnja leta za nekaj časa prekinil delovanje. Lotili smo se dela in uspeli pripraviti zanimivo razstavo, kjer smo opisali pot 102 km dolge reke Savinje na več kot 600 originalnih razglednicah. Zaradi slabega vremena smo bili malce „na trnih“ glede števila obiskovalcev, ki pa jih, kot smo videli, ni odvrnilo.

Ekipa filatelističnega krožka na I. OŠ Žalec tik pred odprtjem razstave.

Pogled na prvo polovico razstave

Zelo smo bili veseli, da so se odprtja naše razstave udeležili tudi župan Občine Žalec Janko Kos, župan Mestne občine Celje Matija Kovač ter župan občine Laško Marko Šantej ter številni filatelisti in prijatelji iz raznih koncev Slovenije. Tako smo dokazali, da nas Savinja lahko povezuje. Hvala vsem, ki ste nam pomagali!

Karmen Jezernik je vodila program odprtja, župan Janko Kos pa se je zahvalil organizatorjem.

Skupinska fotografija glavnih akterjev razstave z ravnateljico in vsemi tremi župani.

Ob tej priložnosti bi se radi še enkrat zahvalili vsem, ki so pomagali, da smo lahko izvedli tako uspešen projekt, predvsem pa Občini Žalec, Mestni skupnosti Žalec, Razvojni agenciji Savinja, Zavodu za kulturo, šport in turizem Žalec, Medobčinski splošni knjižnici Žalec, I. OŠ Žalec, Glasbeni šoli Risto Savin Žalec, Savinjski TV, podjetju Šetisk Žalec in Pošti Slovenije d.d.

Sodelovanje na filatelističnih razstavah

Med 31. majem in 3. junijem 2023 so prizadevni trboveljski organizatorji znova pripravili državno filatelistično razstavo, tokrat že 14. po vrsti. Vsaki dve leti se že skoraj čisto od začetka dobivamo in sodelujemo na tej razstavi, katere osnovni namen je omogočiti razstavljavcem, da lahko prvič prikažejo svoj tekmovalni eksponat, zanj prejmejo oceno in če želijo, dobijo tudi napotke, kako ravnati naprej, da bo eksponat dosegel dovolj točk in bo smel tudi uradno predstavljati slovensko filatelijo na mednarodnih razstavah.

Kot vedno, smo tudi tokrat bili med najboljšimi mladimi razstavljavci. Krožek OŠ Prebold je predstavil dva eksponata in zanju prejel eno pozlačeno (73 točk) in eno zlato medaljo (77 točk) ter posebno nagrado. Krožek na I. OŠ Žalec pa je predstavil zgodbo z razglednicami *Savinja nas povezuje* in zanju prejel zlato medaljo za 85 točk, kar je bil daleč najvišje ocenjeni mladinski eksponat.

Levo: Veni Ferant izroča priznanji z razstave FIMERA#14 Urški Bratuša, mentorici filatelističnega krožka na OŠ Prebold. V sredini je priznanje iz Trbovelj, desno pa prevzema priznanje Barbara Jevšnik, mentorica filatelističnega krožka na I. OŠ Žalec.

Konec meseca maja 2023 smo na posebno željo organizatorjev na svetovni razstavi v nemškem mestu Essen na razstavi IBRA predstavili tudi filatelistični eksponat o pivu avtorja Venija Feranta, ki je prejel 85 točk in s tem veliko pozlačeno medaljo.

V juniju 2023 pa so škofjeloški filatelisti praznovali 20-letnico delovanja tamkajšnjega šolskega krožka. Ob tem so pripravili tudi netekmovalno razstavo, na kateri sta sodelovala tudi dva eksponata krožka iz Žalca. Prikazali smo *Ribnik Vrbje* ter zgodbo *Ali poznate naše mesto?*, ki je predstavila seveda naše mesto Žalec z bližnjo okolico.

V Knjižnici Celje so v okviru rednega sodelovanja z Medobčinsko splošno knjižnico Žalec postavili razstavo, ki jo je decembra 2021 pripravilo naše društvo in jo predstavilo v žalski knjižnici. Žal takrat zaradi korone ni bilo nobenega odprtja razstave in temu primeren je bil tudi ogled te razstave. Razstavo ob 130-letnici Savinjske proge je pripravil Veni Ferant. V Knjižnici Celju je bila na ogled v 2. nadstropju celjske knjižnice do konca novembra 2023.

Utrinek z naše razstave v Knjižnici Celje.

7. septembra 2023 smo se prostovoljci zgodaj zjutraj odpravili v Koper ter tam organizatorju pomagali pri postavitvi največje letošnje filatelistične razstave pri nas. Zgodbo smo ponovili tudi v nedeljo, 10. septembra, ko smo še enkrat priskočili na pomoč, tokrat pri pospravljanju razstave. Iz našega društva sva se delovne akcije udeležila Srečko Meh in jaz, iz celjskega pa Matevž Žugelj.

Konec septembra 2023 je bila razstava dežel Alpe Jadran v italijanskem Trbižu. V vlogi slovenskega komisarja je nastopil Veni Ferant, ki je na razstavo odpeljal 11 eksponatov (za kar 41 razstavnih vitrin). Z Bojanom Bračičem, predsednikom FZS, sta cel dan aktivno sodelovala tudi pri postavitvi in vlaganju eksponatov v vitrine. Zgodbo sta ponovila tudi zadnji dan pri vračanju eksponatov in pospravljanju vitrin, ki jih je posodila Pošta Slovenije.

Eksponati našega društva so bili spet med najboljšimi. Krožek na OŠ Prebold je prejel eno veliko srebrno in eno pozlačeno medaljo, krožek I. OŠ Žalec zlato medaljo, Veni Ferant pa veliko zlato.

Gasilski kongres v Žalcu

6. in 7. oktobra 2023 je v Žalcu potekal XVIII. kongres Gasilske zveze Slovenije. Prireditev se odvija vsakih 5 let. Tokrat se je ta pomemben dogodek odvijal v Žalcu. Naše društvo je bilo naprošeno, če lahko sodeluje ob tem dogodku. Oblikovali ter izdali smo priložnostni ovitek in priložnostni poštni žig, skupaj z Gasilsko zvezo Žalec pa še osebne znamke. Veni Ferant in Tone Petek iz Celja pa sta pripravila vsak po 4 vitrine za filatelistično razstavo, ki je bila postavljena v avli Doma II. slovenskega tabora v Žalcu, kjer se je odvijal kongres. V petek, 6. 10. 2023, smo dežurali tudi na Pošti 3310 v Žalcu, kjer je bil na voljo tudi priložnostni poštni žig.

„Zbiralci čudaki“ v Rogaški Slatini

V okviru praznovanja 35-letnice uspešnega delovanja ljudskega ustvarjalca Nanija Poljanca je bil tudi pogovorni večer o psihološkem profilu zbiralcev pod naslovom „Zbiralci čudaki“.

V pogovornem večeru so sodelovali: zbiralec in poznavalec razglednic Zmago Tančič iz Ljubljane, dr. Borut Batagelj, direktor Zgodovinskega arhiva Celje, organizator večera Nani Poljanec, Veni

Ferant (FD Žalec) in umetnostni zgodovinar Jani Pirnat iz ljubljanske Galerije Vžigalica (na sliki).

Razstava v Šmartnem v Rožni dolini

Skupaj z Društvom upokojencev v Šmartnem v Rožni dolini smo z njihovim predsednikom Matevžem Žugljem novembra 2023 v tamkajšnjih prostorih večnamenske zgradbe pripravili razstavo pod naslovom „Šmartno v zgodovini in filateliji“. Razstavo na 72 razstavnih listih je v 8 vitrinah FD Žalec pripravil Veni Ferant, pri postavitvi razstave pa sta sodelovala še Srečko Meh in Uroš Zupanc. Razstavo sva s Srečkom Mehom pospravila zadnjega novembra.

Filatelija in domoznanstvo

Danes vam predstavljam dopisnico, poslano iz Žalca 23. oktobra 1886 na Dunaj. Na prvi pogled nič posebnega, če odmislimo njeno starost (137 let). Ampak mene vedno zanima, kdo so bili takrat tisti, ki so takšne poštno pošiljke pošiljali naokoli in kdo je bil naslovnik. Pa si najprej pogledjmo naslovno stran.

Dvojezični poštni žig Žalca nam dokazuje, da je bila dopisnica poslana iz Žalca 23. oktobra 1886 in naslovljena na trgovino s čevlji na Dunaju.

Pošiljateljica je napisala: blagorodni gospod Löw & Co., Schuhwaren (čevljarski izdelki), Dunaj, Kärntnerstrasse 6 (Koroška cesta 6). Malce sem pobrskal po spletu in ugotovil, da gre za eno glavnih dunajskih trgovskih ulic, kjer se je nahajala tudi podružnica sicer švicarskega podjetja z obutvijo.

Oglas iz leta 1939, pa današnji pogled na hišo s številko 6 ter oglas iz leta 1940.

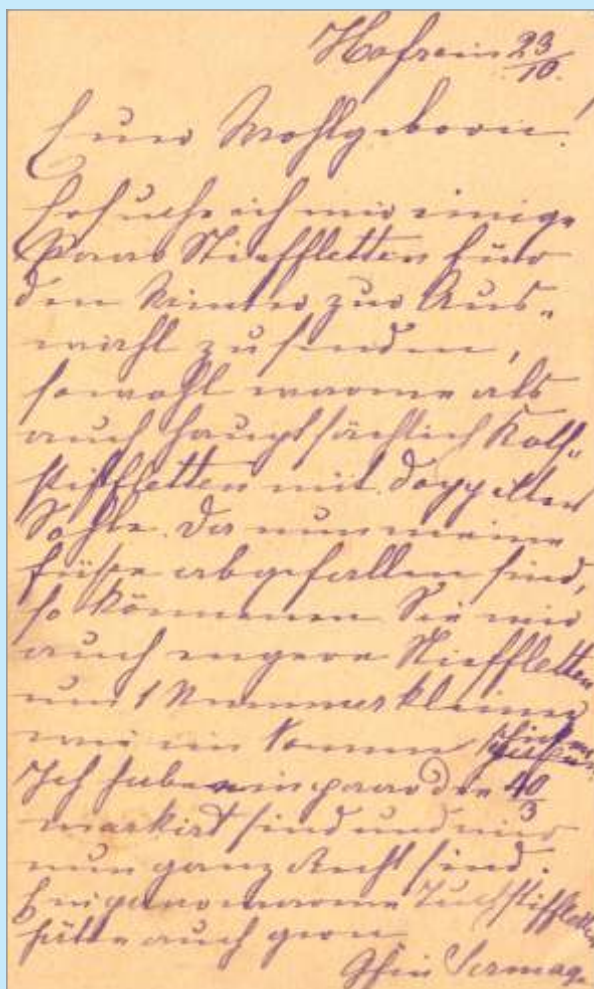
Seveda me je zanimalo, kdo in kaj je spraševal leta 1886 na omenjenem dunajskem naslovu. Pred leti mi je s prevodom tega pisanja zelo pomagal pater Jože Rupnik, član našega filatelističnega društva, ki je obvladal branje pisane gotice, ki jo je večinoma uporabljal nemško govoreči del prebivalstva.

Dopisnico je poslala **grofica Leonija Sermage**, takratna lastnica graščine Grmovje. Naselbina se omenja v urbarju že leta 1546, kasnejše posestvo in двореc pa sta velikokrat menjala lastnika. Omenimo samo zadnje obdobje. Leta 1864 je kupil posest Jurij Reuter, vitez pl. Halmski, 1868 mu je sledil Henrik grof Arko, njemu pa 1871 grofica Antonija Arko in 1875 grofica Leonija Sermage, roj. Arko, ki je leta 1905 prodala graščino veleposestniku Hansu Ježovniku iz Arje vasi. V posesti Ježovnikov je bila graščina tudi v času med obema vojnama. Ker je med II. svetovno vojno Ježovnik sodeloval tako z Nemci kot s partizani, so graščino leta 1945 zaplenili skupaj z ostalim premoženjem Hansa (Ivana) Ježovnika. Postala je splošno ljudsko premoženje. Sprva je delovala pod okriljem bolnice za pljučne bolezni, in sicer kot enota Dvorca Novo Celje – oddelek za osebe s posebnimi potrebami, v osemdesetih letih pa je postala del Doma Nine Pokorn Grmovje.

Kaj pa vemo o grofici Leoniji Sermage? Malo sem pobrskal in našel samo za vas: rodila se je 30. 8. 1845 na Češkem (Hošťálkovy) grofu in grofici Arco. Leta 1872 se je poročila z grofom Arturjem Sermagem (Arthur Sermage de Szomszédvár et Medvedgrád). Na Grmovju se jima je 7. 10. 1883 rodil sin Joseph (umrl 21. 8. 1968), 21. 7. 1885 pa hči Renata (Renée), ki se je pozneje poročila z grofom Rudolfom Attemsom.

Grof in grofica Sermage sta se 14. 5. 1882 kot prva vpisala v vpisno knjigo gostov na Gori (tudi Šentjungert ali pa Kunigunda). Pozneje sledijo vpisi številnih poznanih osebnosti iz Žalca in širše okolice. Leta 1883 sta med 49 venci na grob dr. Štefana Kočevarja svoj venec prispevala tudi grof in grofica Sermage.

Artur Sermage je umrl 17. 3. 1902 v Firencah, vdova Leonija pa 17. 10. 1920 v Gradcu, kjer sta pokopana.

Druga stran dopisnice z rokopisom in podpisom grofice Leonije Sermage. Poznano in priznано čevljarsko firmo je prosila, če ji lahko pošljejo nekaj parov škorenjčkov po izboru za prihajajočo zimo.

Žalski filatelist - glasilo Filatelističnega društva Žalec. Izhaja občasno, vsaj dvakrat letno. Člani FD Žalec prejemaajo glasilo brezplačno. Naklada 60 izvodov. Ureja in oblikuje Veni Ferant. Tisk: Tiskarna Koštomaj, Celje.